

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Clausula IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

non est vere Canonicus, vel Beneficiarius, habet enim solum Jus ad rem non in re, ut notat Trullench. loc. cit. num. ult. lege id latius apud Gallegum, *a* qui id confirmat ex Suario, docente, Coadjutorem vivente Proprietario, non esse Canonicum, licet habeat locum in stallis, & vocem in Capitulo, absente Proprietario.

a Galleg. ib. dub. 58.
b Bardi. p. 2. tr. 3. ca. 2. sec. 8. num. 131.
 9. Inquires Septimò. An qui vult suum Indulto hujus Bullæ Lacticiniorum, debeat etiam sumere Bullam communem? Respondeo, nequaquam; *b* quia id non requirit tenor Bullæ: & meritò, hæc enim non dependet necessario ab illa communi; sed est nova declaratio, seu potius nova extensio, novumque privilegium.

c Trull. l. c. num. 9.
 10. Inquires Octavo. Prælati Superiores, V. G. Episcopi, si fuerint assumpti ad Episcopatum ex Religione, gaudent ne Privilegio Lacticiniorum hujus parvæ Bullæ? Ratio dubitandi est, quia ejusmodi Episcopus, quæ Episcopus est, videtur gaudere hoc privilegio, at, quæ Religiosus non videtur; quæ igitur qualitas ex his prævalebit? Respondeo cum Trullench, prævalere qualitem Episcopatus, atque adeò frui hac Bulla posse, quia dignius debet ad se trahere minus dignum. Confirmatur; quia licet, qui assumptus est ad Episcopatum à statu Religioso secum ferat Vota Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, quæ sunt de essentia status Regularis, tamen non fert obligationes ad cæteras observantias Regulares, quia illæ sunt pro statu, quo vivunt in Religione, ut signate non ferre has obligationes & abstinentias Regulæ docet Sanch. *d*

d Sanch. l. 6. Sum. c. 6. num. 15.
 Immo etiam si Religiosi Sancti Francisci de Paula habeant pro voto abstinentiam à Carnibus, & Lacticiniis, qui tamen ex illis assumuntur ad Episcopatum, ut etiam si quis ex iisdem ejiciatur à Religione per legitimam ejectionem, illo voto non obstringuntur quia illud votum tamen sit de essentia hujus Religionis, est tamen solum pro statu, quo ibi vivunt. Ita discunt *e* Bardi. Quoniam igitur Episcopus extra Religionem vivit non tenetur ex vi Religionis abstinere ab illis cibis, à quibus debent abstinere in Religione, & consequenter Bulla hæc parva ei prodesse poterit, &c.

e Bardi. l. c. sect. 10. nu. 132.
 11. Cardinalis autem non Episcopus, qui sit presbyter à Religione ad Cardinalatum assumptus, non poterit hac Lacticiniorum

Bulla gaudere, quia ex una parte Religioso nulla sit concessio in hac Bulla; & ex alia nulla in eadem sit concessio meræ Dignitati Cardinalatus, ut patet ex tenore Bullæ. Quod si ejusmodi Cardinalis sit Episcopus, tunc non est mirum, posse gaudere; quia cuicumque Episcopo hæc parva Bulla conceditur.

12. Denique Episcopi, sive Regulares, sive Sæculares, si sint mere Titulares, quia scilicet renuntiaverunt Jurisdictioni Episcopali, gaudere possunt hoc Indulto, quia adhuc retinent dignitatem Episcopalem. At vero si fortè sint degradati, non gaudebunt, quia per Actualem degradationem amittunt omnia privilegia. Si quis autem renuntiavit, tum Jurisdictioni, tum Dignitati, non posse gaudere putat *f* Bardi; quia tunc jam caret omni dignitate. Sed mihi difficilis est hæc Decisio, quia cum in eo semper remaneat Character Episcopalis, nunquam poterit se dignitate Episcopali spoliare.

f Bardi. l. c. sect. 8. num. 111.
 13. Inquires Nono. Quando dicemus infra, in communi Bulla debere scribi nomen ejus, qui illam sumit, eamque debere apud se retinere eo modo, quo ibidem explicabitur, id ne etiam est necessarium in hac parva Bulla? Respondeo, non esse simpliciter necessarium, docet Trullench, *g* quia id in hac Bulla, nec ab ipsa, nec ab ejus Declaratore Commis-

CLAUSULA NONA.

g Trull. l. c. nu. 3.
 Item Prædicti Bullam sumentes, qui, diebus Ieiunio non suppositis, ad implorandum Divinum Auxilium pro Vnione, & Victoria prædictis, voluntarium Ieiunium, vel, si Ieiunare impediti legitime fuerint, aliud opus pium, arbitrio eorum Confessarii, vel Parochi, assumpserint, & simul pro Vnione, & Victoria prædictis preces sulerint, toties id fecerint, dicto anno durante, quindecim anni, & totidem quadragena de injunctis eis, & quomodolibet debitis penitentibus misericorditer in Domino relaxentur; & in super omnium precum, elemosynarum, Peregrinationum, etiam Hierosolyma, & aliorum honorum, qua in universali militante Ecclesia, & singulis ejus membris sunt, participes reddantur.

CAPUT

CAPUT IX.

Tertium Privilegium de quibusdam Indulgentiis, & participatione bonorum operum.

Sub predictis conditionibus duo hic conceduntur, puta, Indulgentiæ quædam peculiare, & participatio bonorum operum Fidelium. Jam de Singulis.

§. I.

Quanam Indulgentia hic concedantur.

1. Solebant olim in Ecclesia (nam hodie in usu non sunt) imponi delinquentibus diversæ Pœnitentiæ, juxta diversam culpæ gravitatem, ad arbitrium Sacerdotis. V. G. Jejunia, flagellationes, Inclusiones in Monasteria, & similes, ut haberetur in multis Sacris Canonibus, qui ponuntur in fine Decreti post tertiam ejus partem; & illæ quidem, quæ imponebantur, ut duraturæ per Quadraginta dies V. G. vocabantur Quadragenæ, seu Quarantenæ; quæ V. G. per septem dies appellabantur septenæ, & sic de cæteris. Quando ergo ob Ecclesiæ benignitatem condonabatur alicui pœnitenti pœna ipsi injuncta, quæ alias durare, ut dictum est, debebat per Quadraginta V. G. dies, dicebatur ei relaxari una quadragenæ; quando autem octuaginta dies, dicebantur ei relaxari duæ Quadragenæ, ut etiam, si per annum durare oportebat, vel per duos annos, dicebatur ei remitti unius vel duorum annorum Pœnitentia.

2. Hinc facile jam intelligis, quid concedat Pontifex, dum in præsentis clausula dicit, accipienti Bullam, ac jejunanti cum circumstantiis in ea designatis, relaxari quindecim annos, & totidem Quadragenas de Pœnitentiis ei injunctis. Concedit enim ipsi remissionem debiti agendi pœnitentiam per quindecim annos, & totidem Quadragenas, seu Quarantenas dierum: quæ quidem Quarantenæ ascendunt (nisi in computatione fallor) ad dies ducentos, & nonaginta. Sive autem id explices, tunc remitti de pœna Purgatorii pœnam prædicti anni, prædictorumque dierum, sive tunc remitti de Purgatorii pœna, quanta tibi remitteretur, si per illud tempus pœnitentiam in hac vita egisses, semper magnum

Tamburinus de Sacramentis.

erit beneficium. Uter autem ex his modis sit probabilior, vide apud Scholasticos, præsertim apud Suarium. a

3. Scito autem, quando dicimus, per Indulgentias remitti pœnam, nos intelligere remitti in foro Dei. Falsa enim est illa opinio, quæ dicit, per Indulgentias remitti solum pœnitentiam in foro Ecclesiæ, lege Suarium, b qui censet esse de fide, posse ab Ecclesia concedi Indulgentiam, ut per eam extra Sacramentum Pœnitentiæ remittatur pœna apud Deum, cum Christus Dominus absolute dixerit, (quemcumque solveris super terram, erit solutus, & in Cælis.)

4. Quando autem dicimus in foro Dei, intelligimus solum remitti eas pœnas nostris peccatis debitas, quibus pœnis satisfacere debemus in foro conscientiæ. Quare si tu à tuo Prælato condemneris ad aliquam pœnam, sive spiritualem, ut sis V. G. suspensus per annum, sive temporalem, ut sis V. G. inclusus in Monasterio per similem annum, ab his pœnis non liberant te hujusmodi Indulgentiæ. Idem die de Pœnitentiis, quas Summus Pontifex vel pœnitentia tibi imponit, quando aliquid dispensat, per has enim pœnitentias a Pontifice, vel Prælato impositas, non satisfacimus immediatè Deo ob nostras culpas, quarum satisfactiones respicit, ut diximus Indulgentia, sed immediatè Ecclesiæ.

5. His cognitis. Inquires Primo, quando Pontifex in nostra Bulla Cruciatæ dicit, Jejunanti remitti dictos annos, & Quadragenas de injunctis pœnitentiis intelligit ne, remitti solum de injunctis, seu impositis, an etiam de cæteris quomodocumque debitis ab ipso Jejunante. Respondeo. Licet Doctores, ut videtur est apud Delugo, e discrepent, quando Pontifex limitate dicit (de pœnitentiis injunctis.) Aliqui enim dicunt comprehendi tum injunctas, tum alio modo debitas, ut tenet d. Suarez, Aliqui vero solum injunctas, ut tenet Delugo, e tamen in nostra Bulla non discrepant, seu certe discrepare non possunt; certum enim est remitti de utrisque quia sic clarè conceditur in Bullæ nostræ tenore ibi (De injunctis, & quomodolibet debitis Pœnitentiis.)

6. Inquires Secundò. An possit Indulgentia hujus clausulæ multoties acquiri, si multoties fiant, quæ in illa imponuntur? Respondeo, posse, siquidem hoc manifestè significat illud (toties, quoties.)

A a

Inqui-

a Suar. de Pœn. disp. 50. sec. 5. præsertim num. 5.

b Idem l. c. sect. 2. n. 2.

c Delug. disp. 27. de Pœnit. sec. 2. d. Suar. l. c. sec. 3. n. 3. e Delugo l. c. nu. 11.

Inquires Tertio. An per obtentam, vel obtinendam Indulgentiam possit Confessarius nullam pœnitentiam imponere pœnitenti vel pœnitens impostum omittere, si Indulgentia fuit plenaria, vel illam diminueret ad proportionem Indulgentiæ, si ea partialis fuit, qualis est hæc, quam in præsentia clauula explicamus, An, inquam, possit ob illam rationem, quod jam per Indulgentiam pœnitens satisfacit pœnæ sibi debitæ, propter quam solam satisfactionem imponitur pœnitentia vindicativa, de qua solum hic loquutio esse potest: nam veram Medicinalem semper esse necessario exhibendam, nec a pœnitente omitti posse, jam scimus.

Respondeo, non posse omitti, sed semper esse exhibendam docet Suarez *a* Sed posse, concedit, propter rationem jam dictam, aliasque, Delugo, *b* addens hanc esse sententiam communem Doctorum.

Ego, quamvis videam, hanc communem sententiam esse admodum re ipsa probabilem, de qua aliquid indicavi in Methodo Confess. quia tamen ea supponit, te lucratum esse; vel lucraturum Indulgentiam, id, quod certè communiter non caret aliqua incertitudine propter multas condiciones, quæ requiruntur ad Indulgentias certè acquirendas: idcirco in praxi semper a Confessario injungatur pœnitentia in Confessione, & a pœnitente adimpleatur: ut nimirum securi simus de

adhæbita satisfactione, & ita notat Bardi. *d*
tr. 4. cap. 1
sec. 3.

§. II.

Quanam Communicatio Operum hic concedatur.

1. **I**nter justos constitutos in Ecclesia sub uno Capite Christo adesse Communicationem Operum, quam fatemur in Symbolo ibi (*Sanctorum Communionem*), de fide certum est; sed in quonam ea consistit?

Sanè, non solum consistit in influxu, quo Christus Dominus, tamquam caput in sua membra gratias impertit, & in Communicatione Sacramentorum omnibus Fidelibus communium; verum etiam in eo, quod quilibet justus possit applicare sua opera & de facto applicet, quando ei libet, in satisfactionem pœnarum, quas alii debent pro suis culpis, & item, ut possit per sua bona opera im-

petrate, & de congruo obtinere pro aliis aliquid donum supernaturale, vel naturale, nimirum auxilium gratiæ, conversionem a malo statu, sanctitatem, bona temporalia, &c.

2. Quoniam autem hæc Communicatio est omnibus Fidelibus communis, quid supra hæc concedit hic Bulla Cruciatæ? Nihil, Respondet Ludovicus a Cruce, & Trulench. *f* sed eandem communicationem novo titulo acquirendam.

3. Verum probabilius esse debet, aliquid aliud concedi, quandoquidem ad eò signatè eam concedere, Pontifex profitetur, & ut ex contextu patet, tanquam novum Privilegiū.

Sed quodnam id aliquid est? Respondeo, si prius memineris opera cujuscumque Justii esse meritoria, impetratoria, & satisfactoria. Et quidem per opera, ut meritoria, quæ vocantur à Theologis meritoria de condigno, solum justus favet sibi operanti: At per opera impetratoria, quæ vocantur à Theologis merita de congruo possunt Fideles impetrare, & mereri de congruo, tum pro se, tum pro aliis, hoc est, mereri ex liberalitate venientis Deo aliquid beneficium sibi, vel alteri.

4. His in memoriam revocatis, sic aliquid discurrunt, quo ad satisfactionem. Petrus V. G. justus jejunit, V. G. per diem, sanè satisfacit pro aliqua parte pœnæ, quam fortasse adhuc debebat pro suis culpis, vel, si illud jejunium applicet pro aliis, V. G. pro Paulo, valebit satisfactio talis Jejunii pro pœnis debitis à Paulo. At verò si Petrus inveniatur, si ve per alia similia opera, si ve per acquistam Indulgentiam Plenariam, nihil omnino debere pro suis culpis, & ex alia parte pro alio ipse non applicet, vel si applicet pro alio, hic alius sit Incapax, puta, quia existit in mortali, vel est in Gloria, vel est in Gehenna, tunc illa satisfactionis quantitas Petro super abundans ex prædicto Jejunio, quæ ipsi non est necessaria, quæque soli Deo cognita est, reservatur in Thesauris Ecclesiæ, cujus solus Pontifex, est distributor. Idem ergo Pontifex per hoc privilegium Communicationis, de qua loquimur, concedit hoc Beneficium, ut illa satisfactio superabundans, antequam reponatur apud Ecclesiæ Thesaurum; participetur (secundum taxam, quæ à solo item Deo est præscripta, & nota) ab eo qui Bullam habens jejunit cum circumstantiis explicatis.

Satisfactio autem dicta, quæ participabitur,

er, erit illa, quæ superabundat in eo puncto, quo habens Bullam modo dicto jejunit, vel fortasse etiam (ut tenet a Gallegus) erunt illæ satisfactiones omnes, quæ erunt postea faciendæ; & non applicandæ, durante anno ejusdem Bullæ, quod certè, ut idem notat, b est magnum beneficium. Simile quid dici posset de impetrationis fructu, quod videre poteris apud Galleg. c & melius apud Castropal. d

Hæc explicatio, quam affert Bardi de Bulla p. 2. tr. 4. cap. 2. sec. 1. nu. 7. solum illud habet boni, quod alia melior non occurrit, nam certum gratis videtur confecta. Ego autem potius dicerem, dari quidem ejusmodi communicationem per Bullam, quandoquidem sic expressè conceditur à Pontifice, sed quænam sit, ignorari, donec Deus dignetur per aliquem, qui ipsi placuerit, declarare.

§. III.

Sub quibus conditionibus predicta concedantur.

1. Primò, sub Jejunio, vel te non valente jejunare, sub opere tibi commutato à Confessario, vel Parocho. Secundò, sub oratione fundenda pro unione Principum Christianorum contra Infideles, & pro victoria contra eosdem. Non posse autem hæc opera fieri per alium, ad hunc effectum, videtur manifestum, nam ex modo loquendi Pontificis imponatur, ut personalia.

2. Jam vero quoad Jejunium, illud debet esse voluntarium, unde non valet ad hunc effectum Jejunium ex pœnitentia tibi à Confessario impositum, nec Jejunium, ex præcepto Ecclesiæ. Scio Ludovicum e à Cruce sustinere, Jejunium Quadragesimæ sufficere, idque ex præsumpta voluntate Pontificis, qui non est censendus toto illo Quadragesimæ longo tempore, velle Fideles privare his Indulgentiis; Scio, inquam, hoc, sed assentire non possum, quia ubi verba disponencis sunt clara, non est locus præsumptioni; at, quid clarius, quam illud, *debes jejuniò nò suppositis*.

3. Major difficultas est, an satis sit Jejunium ex Voto. Bardi cum aliis putat, non sufficere, Gallegus autem, sufficere, quia Pontifex excludit Jejunium, præcepto non suppositum; & vult, ut sit voluntarium; at Jejunium ex Voto non est Jejunium ex præcepto, & est maximè voluntarium, atq; ex devotio-

nevolentis. Non mihi displicet hic discursus.

4. Præterea commutans prædictum Jejunium iis, qui sunt impediti, non potest esse aliud, nisi vel Confessarius explicatus supra c. 8. §. 1. nu. 3. vel Parochus: & quia dicit Pontifex (eorum arbitrio) arbitrium autem in Jure semper debet esse rationale; ideo commutatio debet fieri prudenter juxta aliquam proportionem ad Jejunium, spectata qualitate personæ.

5. Prædictus b Gallegus sustinet, Jejunium hoc non posse commutari ad hunc effectum in orationem, sed debere commutari in aliud opus bonum pium distinctum ab oratione, atque errasse Rodriquez, cum dixit posse in orationem, quia, inquit Gallegus Pontifex vult duo opera, & non solum Orationem. Certè ego puto, id tutius saltem esse, sed non video, unde ita opera duo distincta exigat Pontifex, ut non possit Jejunium per replicatam Orationem compensari.

6. Illud denique hic concedo, quod concedit Castropalaus, i nam si quis ex aliqua causa infirmitatis, laboris, vel ætatis à præcepto excusaretur, poterit jejunare ad hunc effectum validè; quia jam illi ejusmodi Jejunium est voluntarium, & supererogationis.

7. Secundò, quoad Orationem fundendam, nihil esset explicandum cum in tenore Bullæ, quæ ad hanc pertinent, sint clara, nisi Rodriquez & cum Castropalao l scrupulum quemdam induxisset. Dixit enim hanc Orationem debere esse externam seu vocalem, nec sufficere solam mentalem; quia Pontifex (inquit Rodriquez,) quando præcipit opera satisfactoria, requirit externa, & visibilia. Verum puto, satis superque esse, mentalem, quia quando Pontifex vult vocalem Orationem, illam explicat injungendo Rosarium V. G. Septem Psalmos, Litanias, &c. Quod autem assumit Rodriquez, gratis assumit nos enim dicimus, quamvis Oratio vocalis sit magis proportionata visibili Ecclesiæ, non tamen semper eam esse necessariam, cum Pontifex possit concedere Indulgentiam se contententi V. G. & sæpè solet eam concedere dicenti, JE-

8. Scito deniq; hic duo. Primò, ad lucrandam hanc Indulgentiam, satis esse illam elemosynam, quæ datur in acceptione Bullæ, n Galleg. quia aliam non requirit Clausula hæc, ut notat Gallegus. n

A a 2

Se. d. 60.

Secundo, satis esse non valde longas preces sed id distinctius dicam mox cap. 10. §. 2. n. 4.

CLAUSULA DECIMA.

Item qui, dicto anno diuante, in singulis diebus Stationum almae Urbis, quinque Ecclesias, seu Altaria, seu, in illorum defectu, quinque unum altare deuotè uisitauerint, precesque ad Deum pro Vnione, & Victoria praedictis fuderint, omnes, & singulas Indulgentias Stationum intra, & extra muros praedictae Urbis, tam pro se, quam, per modum suffragii, pro defunctis, pro quibus uisitauerint, consequantur.

CAPUT X.

Quartum Privilegium. De Indulgentiis Stationum, quas concedit Bulla.

1. **V**isitantibus Ecclesias Almae Urbis Romae conceduntur variae Indulgentiae, quarum aliqua, quae conceduntur iis, qui uisitauerint hanc, vel illam designatam à Summo Pontifice Ecclesiam, sunt solenniores, uocanturque proprio vocabulo, Stationes, quia, ut Indulgentiae acquirantur, itur ad standum ibi, & ibidem orandum.

Has ergo Indulgentias Stationum, non autem alias, quae aliis titulis conceduntur in aliis Ecclesiis, concedit nunc in Bulla Pontifex, si illi, qui Bullam acceperunt, sequentes condiciones, quas statim explicabimus, ponant.

2. Et quidem singulis quibuscumque diebus anni esse Romae dictas Stationes, & ibidem praeter alias acquiri Indulgentiam Plenariam, notat Gallegus, a & Castropalaus. b

a Galleg.
Claus. 8.
dub. 70.
b Castrop.
de Bull. p. 5
num. 9.

§. I.

Quinque Ecclesias, uel Altaria uisita uerint.

1. **N**omine Ecclesiae uenit locus Deo dictus, auctoritate publica Episcopi erectus, ad Missam, diuinaque Officia celebranda. Altaris autem nomine, uenit locus ille, seu illa mensa firma, lapidea, uel lignea, super qua exhibetur sacrificium. Nam propterea Altaria quaedam in plateis, uel Congregationibus, uel locis similibus, ubi sacrificare non conceditur, à nomine Altaris hic excluduntur.

2. Rursus licet Oratorium privatam, in quo, ex peculiari concessione Pontificis, Missa celebratur in domo privata, dubitetur, an ad hunc effectum comprehendatur sub nomine Ecclesiae, docente Diana, c ac Trullenç. d comprehendi negante autem Gallego e tamen eius Altare hic per omnes comprehenditur suo nomine Altaris, quia sine controversia habet omnia requisita ad uerum Altare.

3. Jam uerò cum Pontifex eiusmodi uisitationem concedat sub disjunctione, Ecclesiae, uel Altaris, puto fesse certum, telucraui has Indulgentias, si uisites quinque Altaria unius Ecclesiae, quamuis in tuo Oppido plures ad sint Ecclesiae.

4. Propter eandem disjunctionem puto, g te ad libitum posse uisitare tria V. G. Altaria unius Ecclesiae, & duo alterius, uel contra quamuis in utraque plura extent Altaria. Sed.

5. Inquires Primo, Altare, in quo actu non adest illud, quod uocamus Portatile, seu Altareram, aptum ne est ad hunc effectum, de quo loquimur?

Respondeo, esse probabiliter aptum quia satis est, si illud sit ex se Altare, & ex licentia Superioris, aptum ad sacrificium; secus, si non ad sint dua: uel tres Tabalia, neque sufficeret.

Afferri pro hac Resolutione possit b Rodriq. h Roaring. qui docet, si in aliqua Ecclesia sit aliquod Canonium impedimentum, ob quod ibi celebrari legitime nequeat, esse aptum, ut, ad hunc effectum lucrandi Indulgentias Bullae, uisitetur, cum sufficiat locum esse Sacrum auctoritate Episcopi, & deputatum ad celebrandas Missas.

6. Quod si ponas, siue Altare Oratorii Privati iam esse redditum profanum, siue Altare Ecclesiae à Ministris redditum omninò ineptum ad sacrificium per partialem V. G. uel totalem destructionem; non est mirum, si tunc illud excludamus, quia, ut sic, non retinet essentiam ut ita loquar, Altaris.

7. Inquires Secundò, si forte in aliquo Oppido non inueniantur quinque Ecclesiae, nec una cum Altaribus quinque sed cum uno tantum Altari, quid faciendum?

Respondeo. Tunc profectò concedit Summus Pontifex, satis esse, si uisitetur unum Altare quinque.

8. Hinc, si alicubi existas, ubi solum sit Oratorium privatam cum uno Altari, poteris cū fructu hujus Privilegii quinque uisitare dictum.

c Dian. p.
er. 12. 70.
fol. 43.
d Trull. l.
de Bull. p.
9. dub. 11.
e Galleg.
8. dub. 71.
f Trull. l.
dub. 2.

g Lud. d.
Cruc. d. 1.
cap. 8. d. 1.
13. n. 1.
aliquo.

b Ro.
2. 7.
c. 4.
m. 4.